

Сто и четиридесет години изминаха от рождението на дядо Ленин. На същия Ленин, чийто младенчески херувимски образ - с къдриците - бе запечатан на някогашните пионерски значки и чието плешиво кубе ни озарява до днес от мавзолея на Червения площад. Някои демократи от мъка и безсилие все повтарят, че той самият въобще не искал да влезе в Мавзолея, а бил молил да бъде погребан до майка си във Волковското гробище. Появиха се даже аргументи, че Ленин се чувствал неуютно в саркофага. На мен ми се струва, че милионите жертви на Гражданската война, на глада и на ЧеКа са достатъчно основание за потомците да не се ръководят от съображения, свързани с личния комфорт на болшевишкия вожд. Все пак, никой не прояви интерес към последното желание на нацистките главатари, екзекутирани в Нюрнберг.

Защо, прочее, така и не можем да се отървем от мумията на "първия сокол - Ленин" * ? Работата не потръгва и това си е. Не потръгна даже при антикомуниста Елцин, още по-малко ще потръгне сега при чекистите. Мавзолеят - това е гранитния калъф на мита за СССР. Митът за страната, в която все пак имало толкова много хубави неща: печени картопки, пионерски огньове, въздушни балони, Артек, сладолед ескимо и червени байрачета. Митът за това, че "... всяко дете там на училище ходи, и е винаги старецът сит".

Все още помня баладата за малкото индийско момче, което побягнало от своя зъл господар, за да намери убежище при добрия чичко Ленин. "Той живее далеко, далеко, зад снежните планини, които водят като стъпала към небето, в града с големите къщи

и неговите хора го зоват Ленин". А може ли нещо да се мери със стихотворението на Константин Симонов за онзи момък от остров Ява, който в затвора, в нощта преди разстрела, "окован във вериги се надигна на колене от пода и с кръв надраска по стената: Ленин". Тоест, имаме работа с планетарен мит. И ако Григорий Явлински, преди изборите в 1996 г. на въпрос за погребението на Ленин, отговори: "Ленин нека го погребат нашите деца", заради политическата конюнктура и заради левия електорат, ако Елцин се боеше от комунистически бунт след изнасянето на Ленин от Мавзолея, то основата на планетарния мит е много по-дълбока и по-опасна.

Впрочем, на нашите издигнали се до "консуматорското общество" чекисти, Ленин абсолютно не им е необходим. Те не се канят да преселват бедняците от комуналките в своите вили. Физически никой не се е катерил на Мавзолея от началото на 90-те години насам. Но безгрижният и безсмислен патос на съветската самоувереност се основава на този мавзолей. Не е по силите на чекистите, подвизавали се в КГБ, да заличат онези 70 години, от 1917 г. до горбачовата перестройка.

Това, разбира се, не можеше да извърши и Хрушчов, възстановяващ "ленинските норми на живот". Не можеше и Горбачов, който говореше за "социалистическия избор на дядо си." Не можеше и Михаил Шатров в легендарната си перестроечна пиеса "Дальше, дальше, дальше..." Те всички се опитваха да прогонват сталинизма чрез ленинизма, защото без тази опорна точка се рушеше всичко: историята, миналото, паметта и цялото им светоусещане. А никой не може да отрече зверствата на Ленин: съществува и "Архипелаг Гулаг" и "Черната книга на комунизма", и дори филмът "Чекистът". Но една лъжа се наслажда върху друга лъжа, просто защото съветската действителност не ни дава други опори и друг строителен материал.

Ленин, като ловък, талантлив, жесток и безжалостен политик, когато трябва - циник, когато трябва - фанатик, не стесняващ се в своите статии прямо да говори за "масов терор", се оказва нужен на мнозина като посредник между комуната и "социалната държава".

Днешните първокласници го бъркат с царе и императори, но паметниците му си стоят по цялата страна, защото те могат да бъдат изхвърлени на бунището само заедно с цялото съветско минало. Тогава дори и на западните социалисти би им се наложило да се откажат и от червените знамена, и от участието в политиката: щом "човешкото лице" е невъзможно, тогава на социализмът му остава единствено тоталитарната мутра.

Внуците на дядо Ленин

Валерия Новодворская

Не са готови да отхвърлят Ленин дори трескаво вкопчилите се в "братството" и "равенството" европейци. Лениновите Соловки и сталинската Колима, зловещият остров на Фидел, севернокорейската барака и китайската зона - това са все твърдини, охраняващи илюзиите и заблудите на човечеството.

* - откъс от съветската митологична песен "Два сокола", по стихове на Исаковски:

"Первый сокол - Ленин,

Второй сокол - Сталин,

Возле них кружились

Соколята стайей...".

Превод: Милен Радев